

Verandert Corona toedeling stikstof? Voortschrijdend inzicht

In sneltrein vaart gaan de ontwikkelingen voort op het stikstof traject. In mei 2019 spreekt de Raad van State uit dat het werken met de PAS regeling om vergunningen af te geven voor economische activiteiten niet meer mag. Die vergunningen werden gegeven met de verwachting dat er in de toekomst maatregelen genomen worden om de negatieve effecten van die activiteiten voor natuur- en natura 2000- gebieden te compenseren. Daarop vielen veel economische activiteiten stil met name in de bouw en infra. Het RIVM berekende de stikstofuitstoot per sector. Het gaat dan om stikstofdioxide van uitlaatgassen van verbrandingsmotoren van verkeer en industrie en ammoniak van de mest van de veehouderij. Voor de landbouw kwam het RIVM uit op een percentage van 46% stikstof in de vorm van NH₃. Daarnaast was er een deel voor verkeer, voor industrie en ook een aanmerkelijk deel voor 'buitenland'. Daarna heeft een adviescommissie voor de regering ook onderzoek gedaan naar de situatie om met aanbevelingen te komen. Ook zij berekenden het aandeel voor de landbouw en kwamen op 45%.

Door Chris Zeevenhooven

Om het land weer in beweging te krijgen met economische activiteiten (bouwen, produceren en consumeren) zou er volgens Europese afspraken beter gezorgd moeten worden voor de natuur (natura2000 gebieden) door te zorgen dat er minder stikstof neerdaalt in die natuurgebieden. Dus eigenlijk moeten er twee zaken gedaan worden door minder stikstof uit te stoten: ruimte maken voor nieuwe economische activiteiten en ook nog minder stikstof op Natura 2000 gebieden laten neerdalen. Feitelijk moet er dubbel verminderd worden.

De boeren bestrijden stikstof toedeling van RIVM

Het Mesdagfonds, een instelling voor de melkveehouderij, getergd door deze berekeningen en het idee dat met name melkveehouderij en ook varkenshouderij zouden moeten inkrimpen om dat dubbeldoel te halen, bestreed die uitkomst. Met behulp van het model van het RIVM en de beschikbare data zijn ze aan het rekenen geslagen en het resultaat was een veel lager aandeel stikstof door de landbouw, namelijk 26%. Dat cijfer moest vrij snel gerectificeerd worden en daarmee was het pleit voor het Mesdagfonds beslecht. Een maand later, met het verschijnen van hun onderzoeksrapport, gaven ze aan dat het RIVM, nadat die zelf het aandeel stikstof van de landbouw hadden bijgesteld naar 41%, correct gerekend had. Alleen het RIVM had volgens de onderzoekers verkeerde aannames gedaan. Het RIVM had niet conform de letter van de wet gewerkt. Als dat wel was gebeurd dan was het aandeel van de landbouw zo'n 35% geweest. Maar dat nieuws viel op de rotsen.

http://www.mesdag-fonds.nl/upload/ck/files/Rapport_versie_definitief.pdf

Het RIVM wint vertrouwen met Coronacrisis

Het RIVM was tijdens de stikstofcrisis veelvuldig mikpunt van harde kritiek. De boerenwereld wantrouwt het instituut en daarmee de overheid. De boeren, die eerder met een grote reductie van stikstof bijgedragen hadden, vinden dat ze niet weer als hoofd schuldige aangesproken moeten worden. Dat leidde tot een groot trekkerprotest op de stoep van het RIVM in Bilthoven. Niet veel

later breekt de Coronacrisis uit en het RIVM staat opnieuw in de schijnwerpers met het gezicht van viroloog en expert Jaap van Dissel. Na een weifelende start (het zou wel meevallen) nam hij zijn rol en werd een baken van rust en vertrouwen en met gebruik van voortschrijdend inzicht gaf hij het RIVM positie in de Nederlandse samenleving. Er wordt in de samenleving weer met respect over het instituut gesproken. Juist in die periode moest het Mesdagfonds toegeven dat ze niet goed hadden gerekend (kunnen rekenen). Voor beleidsmakers en politici, behalve Baudet en Wilders, zijn ze af. Dat wordt versterkt doordat de voorzitter, Jan Cees Vogelaar, als een olifant door de porseleinkast gaat en zich heeft uitgesproken voor Forum voor Democratie. Dat heeft de positie van de boeren naar de politiek niet bevorderd.

Farmers Defence Force kiest harde lijn

Na de eerste boerenactie werden de acties overgenomen door de hardliners van Farmers Defence Force en de gebruikte teksten zijn een oorlogsverklaring aan de Nederlandse samenleving. Terwijl die boeren nog steeds denken dat de Nederlandse samenleving hen steunt is door de Coronacrisis de steun terug bij het politieke midden en wordt er niet meer getwijfeld aan het RIVM. De boeren komen van een koude kermis thuis. De sector zal bakzeil moeten halen of gaan samenwerken om tot een beter verhaal te komen waarbij met solidariteit vanuit alle sectoren bijgedragen wordt aan het verminderen van produceren van ongezonde stikstofverbindingen. Minder produceren, minder consumeren en minder beesten houden. (<https://buurtenregio.nl/deskundigen-solidariteit-nodig-bij-aanpak-stikstofcrisis/>)

Vliegtuigen telden niet mee in stikstofmodel

De Coronacrisis heeft de oude manier van leven stil gelegd, maximale productie voor maximale consumptie tegen de hoogste winst en de vliegtuigen vliegen niet meer. In de stikstof toedeling van het RIVM telt de luchtvaart amper mee, want boven de 900 meter waait het wel weg volgens het RIVM, maar nu ze niet vliegen blijkt de lucht in stad en boerenland veel schoner (<https://www.nu.nl/coronavirus/6043101/we-werken-al-drie-weken-vaanuit-huis-ademen-we-ook-schonere-lucht.html>). De bijdrage van de uitlaatgassen van vliegtuigen konden wel eens de stikstofdeken zijn die volgens Gert Jan Segers over Nederland ligt. Door Corona is het wenselijk om opnieuw de inbreng van de verschillende sectoren in het stikstofvraagstuk te berekenen en dat te valideren met meer meetgegevens, zoals geadviseerd door de commissie Hordijk, en de werkelijke depositie van stikstof op natura2000 gebieden. Dat kan mogelijk toch een andere uitkomst geven. Permanent rondvliegen met een grote stroom vliegtuigen met verbrandingsmotoren die uitlaatgassen uitsproeien is mogelijk ongezonder voor zowel stadsbewoners als ook voor de natuur. Kortom Corona zou een ander beeld op de toedeling van stikstof per sector kunnen geven. De luchtvaart kon wel eens een grotere hoeveelheid stikstofoxide bijdragen aan mensen en natuur dan gedacht. Laat dat tot voortschrijdend inzicht leiden bij het RIVM.